

Primaria

Lingua 3

Programación

Unidade 4

1. Presentación da unidade
2. Obxectivos didácticos
3. Contidos da unidade/Criterios de avaliación/Estándares de aprendizaxe avaliáveis
4. Selección de evidencias para o portfolio
5. Competencias: descritores e desempeños
6. Tarefas
7. Estratexias metodolóxicas
8. Recursos
9. Ferramentas de avaliación
10. Medidas para a inclusión e atención á diversidade
11. Autoavaliación do profesorado

1. PRESENTACIÓN DA UNIDADE

Título

Todos somos distintos

Descrición da unidade

Os animais serán, nesta ocasión, o eixe temático arredor do que se articula a unidade, así como os protagonistas dos distintos modelos de textos que se ofrecen: o expositivo (na Lectura e na Expresión), o descritivo (no apartado de Literatura) e o poético (no Repaso). Xa que logo, os escolares terán a oportunidade de enriquecer o seu léxico e de aprender contidos gramaticais e ortográficos dunha maneira amena e divertida. Trabállase ademais a interpretación de imaxes e a súa relación co texto; isto favorece o desenvolvemento da atención e unha lectura máis áxil.

Un dos principais obxectivos é que os alumnos vexan as súas novas aprendizaxes de maneira atractiva e motivadora, que gocen aprendendo.

A través das diferentes actividades propostas na unidade, preténdese que os alumnos e as alumnas adquiren e reforcen os coñecementos seguintes:

- Comprensión do sentido xeral dun texto, oral ou escrito.
- Léxico referido ao corpo.
- Palabras polisémicas.
- Identificación e clasificación dos nomes.
- Palabras con *c* e *qu* e uso do signo de admiración.
- Elaboración dunha entrevista.
- Características dos textos que describen persoas.
- Aspectos propios da nosa cultura.

Temporalización:

Novembro

2. OBXECTIVOS DIDÁCTICOS

- Utilizar correctamente o léxico referido ao corpo.
- Recoñecer palabras polisémicas.
- Distinguir o nome e diferenciar entre nomes comúns e propios.
- Escribir correctamente palabras con *c* e con *qu*.
- Utilizar correctamente o signo de admiración.
- Saber describir unha persoa.

3. CONTIDOS DA UNIDADE - CRITERIOS DE AVALIACIÓN - ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis
<ul style="list-style-type: none"> • Audición do texto da lectura e o do apartado «Escoito e falo» cunha actitude favorable. • Lectura e comprensión dun texto narrativo. • Adquisición de novo vocabulario referido ao corpo e identificación das palabras polisémicas. • Identificación e clasificación dos nomes. • Palabras con <i>c</i> e <i>qu</i> e uso do signo de admiración. • Elaboración dunha entrevista. • Adquisición da técnica da descrición de persoas. • Coñecemento dalgúns aspectos propios da nosa cultura: o Magosto. 	1. escoitar textos orais en silencio, mostrando interese e respecto.	1.1. escoita textos orais atentamente.
	2. Ler un texto narrativo con fluidez e comprensión.	2.1. Le un texto narrativo con fluidez e corrección. 2.2. Comprende o sentido global dun texto e responde cuestións de comprensión.
	3. Aumentar o vocabulario referido ao corpo e recoñecer as palabras polisémicas.	3.1. Asimila e aplica o vocabulario aprendido: léxico referido ao corpo e palabras novas. 3.2. Utiliza correctamente os distintos significados dunha palabra.
	4. Adquirir as nocións gramaticais que caracterizan os nomes.	4.1. Identifica os nomes e distingue os comúns dos propios.
	5. Escribir correctamente palabras con <i>c</i> e <i>qu</i> e coñecer as normas de uso do signo de admiración.	5.1. Escribe correctamente palabras con <i>c</i> e <i>qu</i> . 5.2. Coloca o signo de admiración en frases exclamativas.
	6. Elaborar breves textos de carácter periodístico.	6.1. Organiza e redacta con orde e claridade unha pequena entrevista.
	7. Identificar os trazos característicos do retrato e do autorretrato, e facer descricións de persoas.	7.1. Recoñece os trazos característicos da descrición de persoas. 7.2. Identifica de maneira elemental figuras literarias como a hipérbole.
	8. Aprender algúns aspectos propios da nosa cultura.	8.1. Mostra interese por coñecer algúns aspectos propios da nosa cultura.

4. SELECCIÓN DE EVIDENCIAS PARA O PORTFOLIO

Os estándares de aprendizaxe mostran o grao de consecución dos criterios de avaliación desde a propia descrición e concreción do criterio. Para facilitar o seguimento do desenvolvemento de cada estándar buscaremos evidencias dos alumnos que mostren a súa evolución en cada un deles.

No anexo de avaliación propónse un portfolio de evidencias para os estándares de aprendizaxe. O cadro seguinte suxire unha selección dalgunhas destas posibles evidencias. Os docentes poderán substituílas por outras que consideren máis relevantes para o desenvolvemento do seu grupo.

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF)

Estándares de aprendizaxe avaliábeis	Selección de evidencias para o portfolio
1.1. escoita textos orais atentamente.	<ul style="list-style-type: none"> • CD-Audio do LA.
2.1. Le un texto narrativo con fluidez e corrección.	<ul style="list-style-type: none"> • Suxestións metodolóxicas da PD. • Proposta de traballo das intelixencias múltiples na PD. • Proposta de aprendizaxe cooperativa na PD.
2.2. Comprende o sentido global dun texto e responde cuestións de comprensión.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Ficha de comprensión lectora dos RF. • Actividades propostas na PD.
3.1. Asimila e aplica o vocabulario aprendido: léxico referido ao corpo e palabras novas.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 1 de reforzo e actividade 1 de ampliación dos RF. • Actividades propostas na PD.
3.2. Utiliza correctamente os distintos significados dunha palabra.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 2 de reforzo dos RF. • Actividades propostas na PD.
4.1. Identifica os nomes e distingue os comúns dos propios.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 3 e 5 de reforzo e actividade 2 de ampliación dos RF. • Actividades propostas na PD.
5.1. Escribe correctamente palabras con <i>c</i> e <i>qu</i> .	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividade 4 de reforzo e actividade 3 de ampliación dos RF. • Actividades propostas na PD. • CD-Audio do LA (ditado).
5.2. Coloca o signo de admiración en frases exclamativas.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA. • Actividades propostas na PD. • CD-Audio do LA (ditado).
6.1. Organiza e redacta con orde e claridade unha pequena entrevista.	<ul style="list-style-type: none"> • Selección de actividades do LA.

7.1. Recoñece os trazos característicos da descrición de persoas.	<ul style="list-style-type: none">• Selección de actividades do LA.• Actividade 4 de ampliación dos RF.• Actividades propostas na PD.
7.2. Identifica de maneira elemental figuras literarias como a hipérbole.	<ul style="list-style-type: none">• Selección de actividades do LA.
8.1. Mostra interese por coñecer algúns aspectos propios da nosa cultura.	<ul style="list-style-type: none">• Selección de actividades do LA.• Suxestións metodolóxicas da PD.

5. COMPETENCIAS: DESCRITORES E DESEMPEÑOS

Competencia	Descritor	Desempeño
<i>Comunicación lingüística.</i>	Ler, comprender e comentar textos.	Entende os textos propostos para a realización das actividades.
	Gozar coa lectura.	Desenvolve o interese cara á lectura como fonte de aprendizaxe e entretemento.
	Captar o sentido dos textos orais.	Garda silencio e desenvolve a atención necesaria para entender o sentido dun texto.
	Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, normas ortográficas e gramaticais para elaborar textos escritos.	Entende a importancia de respectar as normas gramaticais e ortográficas para unha mellor expresión.
	Expresarse oralmente e por escrito de maneira ordenada e clara.	Exprésase con corrección.
	Respectar as normas de comunicación en calquera contexto.	Sabe desculparse se molestou a alguén. Respecta e aplica as fórmulas e o protocolo característicos das entrevistas.
	Compoñer distintos tipos de textos creativamente con sentido literario.	Elabora creacións propias aplicando técnicas literarias.
<i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía.</i>	Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e o exercicio físico.	Recoñece a importancia de coidar a saúde.
	Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao coidado saudable do mesmo.	Desenvolve a súa valoración propia acerca do coidado do corpo, con independencia dos cánones estéticos.
	Realizar argumentacións con esquemas lóxico-matemáticos.	Aplica o razoamento dedutivo.
<i>Competencia dixital.</i>	Utilizar canles de comunicación audiovisual para facilitar o traballo.	Utiliza as TIC como apoio para a aprendizaxe.
	Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.	Interpreta información verbal e gráfica, así como mensaxes cifradas.

<i>Aprender a aprender.</i>	Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión dos contidos.	Mellora a capacidade de memorización mediante o recitado de textos poéticos. Utiliza técnicas de traballo que facilitan a aprendizaxe.
	Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes.	Realiza actividades seguindo unhas pautas.
	Aplicar estratexias para a mellora do pensamento crítico, emocional e interdependente.	Desenvolve un pensamento propio e expresa os seus sentimentos e ideas.
	<i>Intelixencias múltiples:</i> Desenvolve as distintas intelixencias múltiples.	Actúa con responsabilidade social e sentido ético.
<i>Competencias sociais e cívicas.</i>	Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo e para a resolución de conflitos.	Adopta unha actitude conciliadora para unha mellor convivencia.
	Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.	Establece unha escala de valores con criterio propio e é consecuente con ela.
	Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.	Implícase activamente nos traballos de grupo.
	<i>Educación en valores:</i> Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.	Valora a tolerancia e a xenerosidade, e rexeita calquera actitude discriminatoria ou ofensiva.
<i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor.</i>	Ser constante no traballo superando as dificultades.	Mostra unha actitude responsable na realización das tarefas e interese por mellorar.
	Xestionar o traballo de grupo coordinando tarefas e tempos.	Mostra iniciativa na organización dos traballos en equipo.
<i>Conciencia e expresións culturais.</i>	Mostrar respecto cara ao patrimonio cultural.	Mostra interese e respecto polas tradicións.

6. TAREFAS

Libro do alumno (LA) / Proposta didáctica (PD) / Recursos fotocopiáveis (RF) / Libro dixital (LD)

Tarefa 1: Comentario da lectura

- Escoitamos a lectura no CD-Audio ou lémosllela en voz alta aos alumnos.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e dos RF.
- Complementamos coa proposta de traballo das intelixencias múltiples da PD.
- Realizamos outras actividades, que propón a PD, de traballo cooperativo.

Tarefa 2: Vocabulario

- Aprendemos o léxico referido ao corpo no LA e co apoio do dicionario.
- Traballamos as palabras polisémicas.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

Tarefa 3: Gramática

- Aprendemos no LA a identificar e clasificar os nomes.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con suxestións metodolóxicas e actividades da PD, e coas fichas de reforzo e ampliación dos RF.

Tarefa 4: Ortografía

- Aprendemos no LA o uso de *c* e *qu* e o uso do signo de admiración.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Escoitamos o ditado no CD-Audio.
- Completamos con suxestións metodolóxicas e actividades da PD, e coas fichas de reforzo e de ampliación dos RF.

Tarefa 5: Expresión

- Aprendemos no LA a elaborar unha entrevista.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD.

Tarefa 6: Literatura

- Aprendemos no LA a técnica de descrición de animais.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con actividades da PD e coa ficha de ampliación dos RF.

Tarefa 7: Repaso da unidade

- Realizamos as actividades de repaso da unidade do LA e do LD.
- Recompilamos as actividades para o portfolio do alumno.
- Completamos con actividades da PD.

Tarefa 8: A nosa cultura

- Aprendemos aspectos da nosa cultura no LA.
- Realizamos os exercicios do LA e do LD.
- Completamos con suxestións metodolóxicas da PD.

7. ESTRATEXIAS METODOLÓXICAS

- Deberán reforzarse as habilidades de comprensión lectora e expresión escrita, así como a recitación e a expresión oral.
- Así mesmo, convén fomentar a participación activa, a través do debate, poñendo en común experiencias propias, opinando...
- Cómpre, ademais, fixar hábitos de traballo e habituar ao alumnado ao manexo correcto do dicionario.
- Tamén é importante traballar valores por medio da reflexión e a argumentación das ideas propias. Neste sentido, pódese aproveitar a lectura inicial como punto de partida.
- Se o docente o estima oportuno e as circunstancias o permiten, sería interesante visitar algún museo e coñecer un pouco máis sobre a técnica do retrato (e, se é posible, tamén da caricatura) a través dos cadros expostos. Así, por exemplo, no Museo de Belas Artes da Coruña organízanse actividades para comprender as diferentes representacións da figura humana ao longo do tempo, tendo como fío condutor os personaxes que aparecen retratados: personaxes históricos, populares, mitolóxicos...

8. RECURSOS

Os seguintes materiais de apoio poden reforzar e ampliar o estudo dos contidos da área de Lingua:

- O CD-Audio que acompaña o libro do alumno.
- Dicionario de lingua (*Dicionario Xerais de Primaria*).
- Caderno complementario ao libro do alumno.
- Cadernos de ortografía e murais ortográficos.
- A caixa dos contos.
- Recursos fotocopiáveis da Proposta didáctica.
- Bibliografía:
 - Alberto Urcaray: *Boca de arame*, Ed. Everest Galicia, col. Ler é vivir.
 - Antonio García Teijeiro: *Cara a un lugar sen nome*, Sotelo Blanco Edicións.
 - M.ª José Gil e Carmina del Río: *Mellor falar que pelexar*, Baía Edicións (Laura e compañía, n.º 8).
 - -----: *O valor da amizade*, Baía Edicións (Laura e compañía, n.º 8).
 - VV.AA.: *Ao outro lado da esquina*, Ed. Bruño.

Recursos dixitais

- Libro dixital: os alumnos poderán reforzar ou ampliar os contidos estudados utilizando os recursos dixitais dispoñibles.
- CD que acompaña á Proposta didáctica, cos recursos fotocopiáveis.
- Información de interese para traballar o Magosto e o Samaín:
 - http://www.xunta.es/linguagalega/outono_materiais_e_recursos
 - https://www.edu.xunta.es/contidos/phpwebquest/webquest/soporte_derecha_w.php?id_actividad=21&id_pagina=1
 - <http://www.artexio.org/servicios/educa/2004/magosto.html>
 - <http://www.educalim.com/biblioteca/index.php?q=magosto>

9. FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN

- Proba de avaliación da unidade.
- Rexistro de avaliación (no anexo de avaliación).
- Avaliación do traballo competencial.

10. MEDIDAS PARA A INCLUSIÓN E ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

- Que dificultades e potencialidades advirto no grupo durante o desenvolvemento da unidade?
- Como vou minimizar as dificultades?
- Que necesidades individuais prevezo no desenvolvemento da unidade?
- Que recursos e estratexias manexarei para atender ás necesidades individuais?

11. AUTOAVALIACIÓN DO PROFESORADO

- Que porcentaxe de alumnos alcanzaron os obxectivos de aprendizaxe da unidade?
- Que é o que mellor funcionou nesta unidade?
- Que cambiaría no desenvolvemento da unidade o próximo curso? Por que?